

ARXIU

Abel Matutes, aferrat a la política

L'actual ministre d'Afers Estrangers és al lloc on sempre ha volgut ser. Tot i això, Abel Matutes sona com a candidat a perdre la cartera i tornar a Eivissa, una situació que ell no desitja sense tancar abans tres temes: Cuba, Gibraltar i una nova "conferència de Madrid".

Abel Matutes sempre ha dit que la seva etapa de ministre en el govern de José María Aznar serà la seva darrera tasca política. Amb cinquanta-set anys, una salut que li ha jugat males passades, sobretot des de l'infart de l'any passat, i una fortuna que l'any 93 es calculava en uns 30.000 milions de pessetes, Matutes se sent satisfet perquè, finalment, ha pogut complir el seu somni: convertir-se en el titular d'Afers Estrangers d'Espanya —encara que no sigui or tot allò que llueix.

Malgrat la seva fortuna i les em-

preses Matutes, que li poden oferir una vida més que còmoda, el ministre d'Afers Estrangers sempre s'ha sentit atret per la política. Només va permetre's una petita desviació de la seva vocació quan, els anys seixanta, va formar part, com a jugador professional, de la plantilla del Reial Club Esportiu Espanyol. Amb vint-i-vuit anys, i l'experiència d'haver jugat de defensa i d'haver exercit de professor-ajudant a la Universitat de Barcelona, va començar la seva carrera política l'any 1970, quan es va convertir en batlle, designat a dit, com s'acostumava a fer en

l'època franquista, de l'illa d'Eivissa. Però una batllia no satisfia les ambicions del gran empresari eivissenc. Volia més i no va desaprofitar la primera ocasió que se li va presentar, les eleccions preconstitucionals de l'any 1977, per col·locar-se a la llista de senadors d'Aliança Popular (AP), el partit del seu amic i mentor polític Manuel Fraga. De senador va passar a diputat al Congrés dels Diputats el 1982, per tres anys. L'any 1985, Abel Matutes es convertia, amb el socialista Manuel Marín, en un dels dos comissaris que havien de representar Espanya a la Comu-

deixar les Canàries fora del comandament espanyol

nitat Econòmica Europea (CEE).

La cara del PP a Europa. A Brussel·les, s'hi va estar nou anys. Al llarg de quasi una dècada Matutes es va fer càrrec de les àrees de crèdits, inversions, enginyeria financera i política de la petita i mitjana empresa; de les relacions amb els països de la Mediterrània, Amèrica Llatina i Àsia i, finalment, dels Transports i l'Energia. Però sobretot es va fer una "envejable agenda" i tot un seguit de "contactes" que el convertiren en una de les poques cares del PP conegudes més enllà de les fronteres espanyoles.

Hi ha qui diu que, a més, va aprofitar el temps en benefici propi o més concretament del seu patrimoni familiar. Així ho va insinuar qui llavors era president del govern espanyol, Felipe González, durant la campanya de les eleccions europees l'any 1994, quan Matutes va encapçalar la llista del PP. Davant el seu públic, i amb llum i taquígrafs, González el va acusar d'haver anat a Europa a defensar "els seus interessos" per comptes dels d'Espanya. Però ni les acusacions no van poder frenar el daltabaix electoral del PSOE encarat al PP, amb Matutes al capdavant.

En aquells moments Manuel Fraga ja havia vaticinat que Matutes acabaria ocupant la cartera d'Economia o la d'Afers Estrangers del govern espanyol. Quan li va arribar el moment, després de la victòria del PP l'any 1996, no s'ho va pensar dues vegades. Havia deixat enrere la seva etapa europea i fins i tot havia rebutjat de forma taxativa els cants de sirena de convertir-se en futur president del Parlament Europeu.

Havia aconseguit el seu somni, però no va trigar gaire a despertar-se a la crua realitat. Matutes ni tan sols va poder fer els nomenaments que volia. El Partit Popular i Aznar mateix li van col·locar "homes de partit", com el secretari d'estat de Cooperació Internacional i Iberoamericana, Fernando Villalonga (ex-conseller d'Educació i Cultura de la Generalitat Valenciana i cosí de Juan Villalonga, que és amic d'Aznar i president de Telefòni-

ca). El ministre va reconèixer que, llavors del nomenament de Villalonga, totes les referències que tenia de qui havia de ser un dels seus principals col·laboradors (asseguren les males llengües que Villalonga no té cap interès a col·laborar amb Matutes, sinó a substituir-lo) eren dues converses que hi havia mantingut ocasionalment. La tensió entre ministre i secretari d'estat no va trigar a venir, deguda a les dues visions enfrontades sobre el tracte que s'havia de donar a l'illa de Cuba. Matutes va plantar batalla i Aznar va optar per

ARXIU / RAFA GIL

les tesis de Villalonga: endurir considerablement el tracte amb Cuba i passar de ser el país europeu amb més vincles de tot tipus amb l'illa caribenca a encapçalar un refredament de relacions entre la Unió Europea i Cuba. Sens dubte, el conflicte amb Cuba es va convertir en l'espina que va portar clavada el ministre durant 500 dies. Finalment, Matutes es va treure l'espina amb el nomenament del també mallorquí Eduardo Junco com a nou ambaixador espanyol a l'Havana. Però qui va capitalitzar les repercussions del nomenament va ser José María Aznar. El president del govern va voler ser ell en persona qui anunciés per sorpresa la decisió davant el ple del Congrés dels Diputats.

Precipitacions i errades. En aquests dos anys i mig de titular

d'Estrangers, Abel Matutes ha emprat una bona part de les seves energies a suavitzar conflictes d'un José María Aznar "poc fet" que, com tot president de govern, s'ha sentit seduït per la política exterior i sovint ha volgut ocupar-se'n personalment. Però l'empresari posat a fer de diplomàtic també ha tingut les seves "relliscades". Encara es ruboritzen alguns membres del món diplomàtic quan recorden el canvi d'actitud que gairebé per art de màgia va fer Matutes quan va demanar una intervenció urgent de l'OTAN al Zaire. Instants després de quedar-se sol al Consell de Ministres Europeu amb la seva proposta i el seu entusiasme, va defensar l'opinió contrària. Tampoc no s'ha oblidat el fet que, en una primera fase de la negociació de la incorporació d'Espanya a l'estructura militar de l'OTAN, va donar peu a la possibilitat que les Canàries restessin fora del comandament espanyol. Les seves "aportacions" al conflicte d'Algèria varen ser rebudes com una "ingerència" ofensiva pel seu homòleg algerià; el president de la Comissió Europea, Jacques Santer, el desmentí taxativament quan Matutes va convertir-lo en el mitjancer del conflicte de l'oli; i els seus correligionaris populars van creure que el ministre s'havia tornat esquizofrènic quan va celebrar amb més entusiasme que no corresponia el triomf del laborista Tony Blair i la derrota dels conservadors britànics.

Amb els seus encerts i desencerts, Abel Matutes, que s'ha convertit en un inqüestionable en les travesses que parlen dels qui deixen l'executiu en hipotètiques remodelacions ministerials i nous gabinets, es resisteix a abandonar el ministeri –fins i tot per prescripció facultativa– sense haver deixat lligats tres punts: acabar de normalitzar les relacions amb Cuba, les negociacions amb el Regne Unit tocant a Gibraltar i la possibilitat de celebrar a Espanya una segona conferència de pau sobre l'Orient Mitjà.

Esther Jaén

Fernando Villalonga, actual secretari d'estat de Cooperació Internacional i Iberoamericana i ex-conseller de la Generalitat Valenciana, té una relació tibant amb Matutes. El president Aznar va seguir els consells de Villalonga en la política de relacions amb Cuba.